

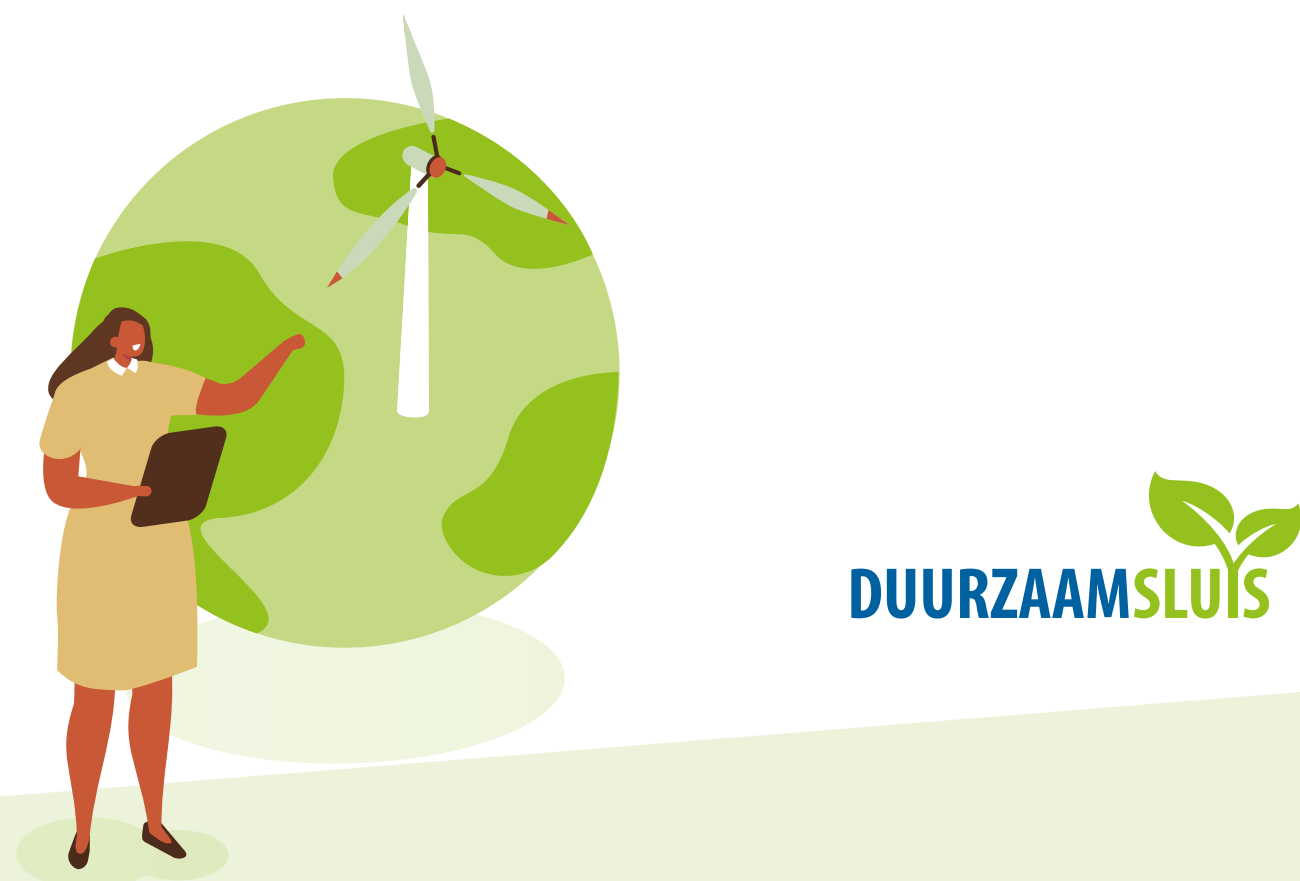
Monitoringsrapportage Duurzaam Sluis

2025

Inleiding

Met het vaststellen van het integraal beleidsplan duurzaamheid door de gemeenteraad werd duidelijk dat we in de gemeente Sluis duurzaam willen denken en doen en zo groeien naar een duurzame gemeente in 2050. Dat gaat niet van de ene op de andere dag. Sommige dingen kunnen snel. Andere acties, regelingen of afspraken vragen om meer voorbereidingstijd en ruimte. In deze terugblik staan die acties, activiteiten, stimulerende maatregelen en initiatieven op een rij. Ze zijn opgezet per pijler. Meer informatie over de pijlers met bijbehorende onderwerpen, activiteiten en acties leest u op <https://www.gemeentesluis.nl/direct-regelen/duurzaam-sluis/>. Deze rapportage gaat over 2025.

De aarde warmt op, de zeespiegel stijgt en we hebben vaker te maken met extreem weer. Er zijn meer plensbuien en in hete zomers verdroogt de grond. We willen verdere opwarming voorkomen. Dat kunnen we doen door ons aan te passen aan het veranderende klimaat. Het verkleint de gevolgen. We richten ons in de klimaatadaptatie op de thema's droogte, hitte, wateroverlast en overstromingen. Een zo klimaat robuust mogelijke inrichting van onze infrastructuur en een prettige en gezonde leefomgeving staan in de Zeeuws-Vlaamse strategie centraal. Belangrijk daarbij is dat ook inwoners hun eigen percelen gelijkaardig inrichten. Dat stimuleren we met verhalen, acties en door zelf het goede voorbeeld te geven.

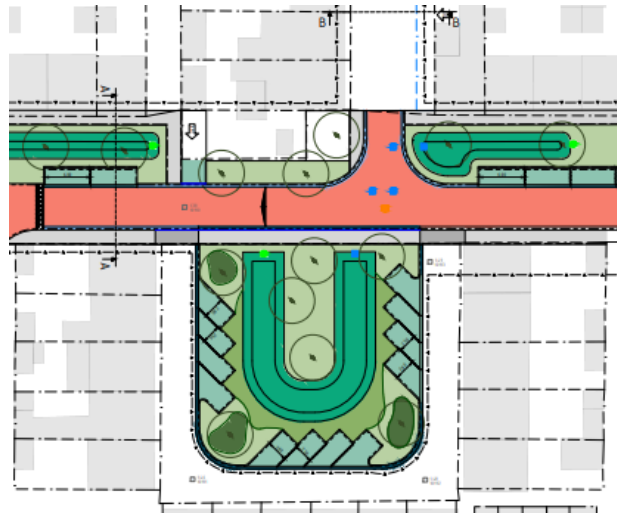
Pijler **Klimaat**

Mooi aan deze pijler is dat de ontwikkelingen goed zichtbaar zijn op straat en in onze leefomgeving. Er kwam meer vergroening in de openbare ruimte. Tegels en verharding maken op steeds meer plekken plaats voor groen of halfverharding. Door op die manier in te spelen op de klimaatverandering kunnen we zware regenbuien aan en is er natuurlijke verkoeling op hele warme dagen. We nemen niet alleen zelf maatregelen. We zien en merken dat ook steeds meer inwoners vaker gaan voor meer groen rond het huis, verwijderen verharding en plaatsen regentonnen. Zo passen we samen de omgeving aan en zorgen ervoor dat we goed meebewegen met de klimaatverandering. Dat geldt voor nu maar zeker ook voor de lange termijn. Daarom werken we ook nauw samen met het onderwijs en Natuur&Zo. Die samenwerking resulteert in workshops en gastlessen, activiteiten en projecten over natuur, milieu en duurzaamheid voor leerlingen. Het levert een continu uitwisseling van kennis, kunde en ervaring op. Ook richting de toekomst.

Klimaatadaptatie

We hebben steeds vaker te maken met hitte, zware regenbuien en aanhoudende droogte. Dat vraagt om aanpassing. Klimaatadaptatie staat dan ook hoog op onze prioriteitenlijst. Dat is niet iets van alleen het afgelopen jaar. Het is een voortdurend proces. Dat zie je aan de vervanging van tegels voor groen. Maar ook aan het klimaatadaptief inrichten van een bestaande wijk in de kern Sluis. De voorbereidingen daarvoor zijn in volle gang. Daarbij werken we met zogenaamde klimaatlabels en denken na over te nemen maatregelen zoals op de afbeeldingen hieronder te zien is. Die zijn vergelijkbaar met een energielabel. De thema's hitte, droogte en wateroverlast verdeelden we onder in een labelstructuur A t/m E. Label A is een zeer goed resultaat en label E zeer slecht. Aan de hand van de thema's bepaalden we de grenswaarden per label. Met uitgebreide beschikbare landelijke data kunnen we de scores per straat of wijk per thema inzichtelijk te maken. In de gemeente Sluis streven we naar label B en bij nieuwe ontwikkelingen is label B minimaal.

De gemeente Sluis maakte ook in 2025 afspraken met Natuur&Zo over lesmateriaal over Klimaat. We denken mee over de onderwerpen en het aanbod. Natuur&Zo biedt leskisten en gastlessen aan. Veel ervan zijn voor de basisscholen in onze gemeente gratis af te nemen in bijbehorende projectweken. Het afwisselende aanbod zoals 'Afval is grondstof', 'Paddenstoelen', 'Bijenboel', 'Veldonderzoek amfibieën', 'Escaperoom plasticsoep', 'Tuinvogels', 'Energietransitie' en 'Duurzame les van de toekomst' dragen positief bij aan het onderwijs en sluiten aan bij de drie pijlers van Duurzaam Sluis. Natuur&Zo is ook betrokken bij initiatieven als de Tieketuin in IJzendijke en race against waste op de basisscholen. In totaal zijn door verschillende basisscholen 16 lessen afgenomen / gegeven voor het schooljaar 2024 / 2025.

Verhalen

Tieketuin

Bezoek van burgemeester Marga Vermue aan de schoolmoestuin 'Tieketuin' in IJzendijke waarbij ze samen met de kinderen met de opbrengst uit eigen tuin kookte. In de Tieketuin krijgen de kinderen van groep 6 van beide basisscholen in IJzendijke wekelijks natuur- en moestuinles. De kinderen zijn buiten en bewegen veel meer. Ze leren ook samen te werken en te delen.

Najaarsstekjesmarkt

Samen met de gemeenten Terneuzen en Hulst organiseerden we een najaarsstekjesmarkt in Terneuzen. Verschillende standhouders kweekten en verzamelden stekjes en zaden. Het aanbod van tuin- en kamerplanten, moestuinplanten, kruiden en zaden was groot. Informatie over geveltuintjes, regentonnen en vergroening deelden we uit. Zo stimuleren we vergroening en is er niet alleen sprake van uitwisseling van stekjes maar ook van kennis.

Cijfers

Tegelwippen

5100 m²

bestrating is vervangen door:

3700 m² gras, plantvakken
en bomen en **1400 m²**
groene parkeervakken

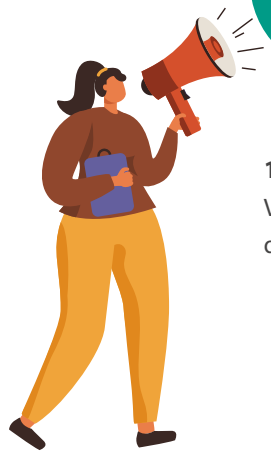
2.605

Boom uitdeelactie ZMf

2.605 gratis boompjes zijn besteld. Op 6 december uitgedeeld

17

17 artikelen / posts in het Zeeuwsch
Vlaams Advertentieblad, op SamenSluis,
de gemeentelijke social media accounts

Wat wij voor onze inwoners kunnen doen om te verduurzamen delen we graag! We schreven zo'n 1,5 keer per maand over allerlei (gratis) klimaatadaptieve acties, subsidies, ervaringsverhalen, tips en bijeenkomsten. Versterkt met eigen beeldmateriaal en het herkenbare Duurzaam Sluis logo. De algemene digitale nieuwsbrief verstuurden we tot nu toe vier keer en via <https://www.gemeentesluis.nl/direct-regelen/nieuwsbrieven-duurzaam-sluis/> na te lezen. De regentonactie Prickels, ervaringsverhalen op participatieplatform SamenSluis en het Zeeuwse Isolatie Programma staan in de top drie van de meest gelezen artikelen. Wie de nieuwsbrief ook graag ontvangt stuurt daarvoor een mail naar duurzaam@gemeentesluis.nl.

Circulariteit omvat veel. Het draait om het duurzaam omgaan met grondstoffen, afvalvermindering, hergebruik, duurzaam bouwen & ondernemen en het stimuleren van de lokale economie. In deze terugblik staan de acties, activiteiten, stimulerende maatregelen en initiatieven die daaraan verbonden zijn op een rij.

Pijler Circulair

We denken en doen steeds meer circulair. In Sluis vertaalde zich dat het afgelopen jaar onder meer in de inzet van twee afvalcoaches verdeeld over de ZRD-gemeenten. Zij helpen om ons afval beter te scheiden en bewuster om te gaan met grondstoffen. Aandacht was er in het onderwijs voor e-waste (elektronische apparaten). Want deze grondstoffen horen niet bij het brandbaar restafval. Dit is een jaarlijks terugkerend initiatief van de gemeenschappelijke regeling OLAZ, de Zeeuwse gemeenten en inzameldienst ZRD waarbij basisschoolleerlingen geïnspireerd worden om mee te doen aan een circulaire economie. In de jaarlijkse Week van de Afvalhelden staat heel Nederland stil bij

de duizenden mensen die zich iedere dag inzetten voor het inzamelen, verwerken en recyclen van afval en grondstoffen. Tijdens deze week worden al die Afvalhelden in het zonnetje gezet. In 2025 zijn de inwoners van onze gemeente hierbij betrokken door hen eenmalig ook een Afvalheld te noemen. Want zij zijn thuis ook een beetje Afvalheld omdat zij hun grondstoffen goed gescheiden houden van afval.

We deden ervaring op met circulariteit en namen dat mee bij de uitvoering van onze werkzaamheden. Zo was bij de verkoop van het voormalig dorps huis in Aardenburg duurzaamheid onderdeel van de gunning. Gekozen is voor een flexibel ontwerp waarvan de indeling makkelijk aanpasbaar is en waarbij het pand maar ook het omliggende groen wordt behouden. Op dit moment onderzoeken we óf en hoe materialen bij de sloop van het gemeentehuis herbruikbaar zijn. Ervaring doen we op met het hergebruik van (bestratings)materialen en het verminderen van de milieu impact van onze openbare ruimte. Initiatieven rond afvalpreventie, hergebruik, repareren, toepassen van duurzaam / biobased materialen of inheems groen inventariseerden we. We hebben meerdere initiatieven ondersteund door het verbinden van kennis en expertise, communicatieve ondersteuning en het beschikbaar stellen van hulpmiddelen. De 13 Zeeuwse gemeenten stemden het afgelopen jaar in met het Zeeuws brede beleid circulaire economie. We gaan nu samen aan de slag met de uitwerking ervan op de thema's infrastructuur, openbare ruimte bouw, gebouwde omgeving, afval/grondstoffen, inkoop en consumptie.

Verhalen

Kringloopwinkel Oostburg

Sinds juli 2025 heeft Oostburg een kringloopwinkel. Tweedekans spullen voor in en rondom het huis, decoratie en kleding kan iedereen daar kopen. Drie dagen per week zijn ze tot nu toe geopend. Ze ontvangen dan tussen de 100 tot 150 bezoekers per dag. De winkel wordt goed gevonden. Zowel voor aankoop als inbreng. Het voorziet duidelijk in een behoefte. Zeven vrijwilligers zetten er samen de schouders onder. Duurzame samenwerking met andere partijen die binnen de circulaire economie actief zijn staat op voor 2026. De gemeente heeft ook hier een verbindende rol in.

Verspillingsvrije week

Verspilling van voedsel staat hoog op de agenda. We gooien per persoon 33 kilo per jaar aan eten weg dat geproduceerd en gekocht is. Dat moet en kán anders. Tijdens de Verspillingsvrije week in september zetten we daar dan ook vol op in. We riepen op om lokaal geproduceerd voedsel te kopen en te koken met restjes. We deelden op 1 dag gratis soep, gemaakt van restjes, uit aan de bezoekers van het KCC en vertelden de duurzame aanpak en gedachte erachter. In samenwerking met De Lokale Smakelaars brachten we een duurzaam geproduceerd receptenboekje ter promotie van koken met restjes uit dat iedereen gratis kon meenemen.

Cijfers

211 kg

Ingezameld in 2024:

In 2024 is 211 kg brandbaar restafval per inwoner aangeboden. Met de invoering van de slagbomen op de milieustraten beogen we een afvalreductie van 13 kg per Zeeuwse inwoner per jaar aan vermindering restafval door slagboom invoering op de milieustraten.

14

14 artikelen | posts verschenen in het Zeeuws Vlaams Advertentieblad, webpagina Duurzaam Sluis, SamenSluis en de gemeentelijke social media accounts

Wat wij voor onze inwoners kunnen betekenen qua circulariteit laten we weten. We schreven ruim elke maand over circulariteit in algemene zin, over de Week van de Afvalhelden en circulaire economie en de acties die we daaraan verbonden, duurzaam ondernemen, tips, ervaringsverhalen van duurzame ondernemers uit de gemeente en over de Verspillingsvrije week. In de digitale nieuwsbrief van Duurzaam Sluis gaan we altijd in op de circulaire aanpak die we in de eigen organisatie, lokaal en Zeeuws breed uitdragen. De nieuwsbrief (na)lezen kan via <https://www.gemeentesluis.nl/direct-regelen/nieuwsbrieven-duurzaam-sluis/>

Voor de pijler Energie stellen we ons de vraag hoe we duurzame energie opwekken en hoe we energie besparen. Verduurzamen verlaagt het energieverbruik, geeft comfort en heeft een positieve invloed op het klimaat (minder CO₂-uitstoot). Binnen de eigen organisatie geldt dat zeker ook voor de gemeentelijke gebouwen. Daarnaast letten we bij het verlenen van vergunningen op de toepassing van energiebesparende maatregelen. Inwoners en ondernemers wijzen we op de beschikbare subsidies om te verduurzamen. Onze brede aanpak leest u hieronder.

Pijler Energie

Vorig jaar zetten we de enquête Duurzaam Wonen uit in de gemeente Sluis. De resultaten lieten zien dat onze inwoners over het algemeen weten wat hun jaarlijks verbruik van gas, water en stroom is. Het gaf ons ook inzicht in de al getroffen duurzame maatregelen door woningeigenaren en waar nog behoefte aan is qua ondersteuning en advies. Vergroening rond het huis neemt toe. Informatie over verduurzamen zoeken de inwoners vaak zelf op maar hulp bij subsidieaanvragen is welkom. Over de hele linie lieten de uitkomsten van de enquête een constructieve en licht positieve houding ten opzichte van verduurzaming zien. Om de eigen woning financieel aantrekkelijker te isoleren stelt de gemeente Sluis in samenwerking met het Zeeuws Isolatie Programma (ZIP) subsidie beschikbaar. Het gaat om woningen met een energielabel D, E, F of G en met een maximale WOZ-waarde die niet hoger was dan € 500.000 op 1 januari 2022. Op basis van een gratis en onafhankelijk energieadvies kan de woningeigenaar beslissen of hij isolatiemaatregelen treft. Een professioneel bedrijf kan dit uitvoeren, zelf aan de slag gaan mag ook. Deze subsidie kan naast de landelijke ISDE subsidie aangevraagd worden en wordt door herhaalde communicatie inmiddels goed gevonden.

Verhalen

Duurzaam en Langer Thuis

Om particuliere woningeigenaren te ondersteunen bij het verduurzamen en levensloopbestendig maken van hun woning, biedt de gemeente Sluis sinds 2022 de stimuleringslening 'Duurzaam en Langer Thuis' aan. In 2025 is er extra budget toegevoegd aan de regeling en is deze gecontinueerd. Met deze lening kunnen inwoners tegen een laag rentetarief investeren in onder meer isolatiemaatregelen, het plaatsen van een (hybride) warmtepomp en woningaanpassingen waardoor zij langer zelfstandig kunnen blijven wonen.

Kabelgoottegels

Wie een elektrische auto heeft kon vorig jaar door een proefproject een kabelgoottegels aanvragen voor gratis gebruik. Een kabelgoottegels zorgt ervoor dat het voertuig op de eigen oprit of dichtbij huis kan opladen. Opladen gebeurt met een kabel. Een kabelgoottegels vermindert valrisico en vergemakkelijkt het opladen van een e-auto nabij het woonhuis. De pilot was succesvol en leidde tot standaard beleid in de APV.

Cijfers

548

548 subsidieaanvragen via het Zeeuws Isolatie Programma.

De top drie meest gekozen isolatiemaatregelen zijn:

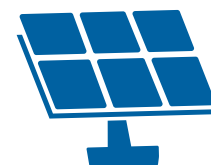
- Gevel- en spouwmuurisolatie
- Glas en kozijnpanelen
- Dakisolatie / zolder-vlieringisolatie

441 adressen
gratis aanpak kleine
maatregelen aan huis
door het Isolatieteam
Zeeland

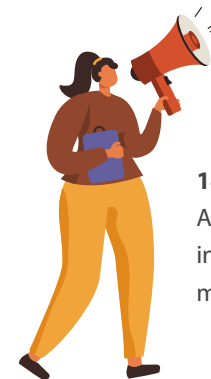

937
(semi-)publieke
laadpalen

2 zonneparken op het industrieterrein Breskens en Schoondijke (ca 3,4 MW). Daarnaast staan er windmolens bij Hoofdplaat (ca. 10 MW). Samen met het zonnepark van waterschap Scheldestromen bij Scherpbier is dit in totaal goed voor 14,1 MW opgewekte energie.

14

14 artikelen / posts in het Zeeuwsch Vlaams Advertentieblad, webpagina Duurzaam Sluis, intranet, SamenSluis en de gemeentelijke sociale media accounts

We schreven maandelijks over verschillende energiebesparende maatregelen, subsidiemogelijkheden, duurzame leenmogelijkheden, themabijeenkomsten isoleren en pilots. We deelden ervaringsverhalen van genomen isolatiemaatregelen door woningeigenaren. Daarnaast droegen we bij aan de nieuwsbrief van de Regionale Energie Strategie (RES) waarbij we ingingen op de uitgezette enquête, de uitkomsten ervan en wat we ermee doen.

Deze monitoringsrapportage Duurzaam Sluis kijkt terug op het jaar 2025. Het laat goed zien waar we per pijler op inzetten, wat het opleverde en hoe we toewerken naar voortzetting en verdieping in 2026.

Hieronder kijken we per pijler ook alvast vooruit.

2026

Klimaat

In 2026 starten we met de herijking van de klimaatadaptatiestrategie. Hiervoor doen we in het eerste halfjaar de zogeheten stresstest, daarvoor updaten we onze klimaatatlas. Het tweede halfjaar voeren we een nieuwe risicodialoog. Daarnaast stellen we een gemeentelijk hitteplan op. De schep gaat letterlijk de grond in voor het klimaatadaptief inrichten van een bestaande wijk in Sluis. Met allerlei klimaatadaptieve acties voor het NK Tegelwippen en bomen uitdeelacties geven we aandacht aan groen. En degenen die zelf aan de slag willen kunnen gebruikmaken van de subsidie 'Vergroen je schoolplein met de Groene Revolutie'. 'Leg met je burens geveltuinen aan' kan met de subsidie 'Straatinitiatief geveltuinen'.

Energie

Voor het komend jaar ligt de focus op het verder stimuleren van energiebesparing, isolatie en de overstap naar duurzame warmtevoorzieningen in de gebouwde omgeving. Dit krijgt vorm door de ontwikkeling van de energyhub op het bedrijventerrein in Breskens en het monitoren en verbeteren van bestaande instrumenten zoals het Soortenmanagementplan (SMP) voor ecologisch onderzoek en maatregelen plus subsidieregelingen. Daarnaast werken we aan een toekomstbestendig energiesysteem door lokale opwek te versterken. Ondernemers worden actief gestimuleerd om gebruik te

maken van het loket Zon op Dak, zodat het beschikbare dakpotentieel beter wordt benut. Binnen mobiliteit zetten we verdere stappen richting verduurzaming. Dat doen we onder andere door te werken aan een dekkend laadnetwerk en het verder verduurzamen van het gemeentelijk wagenpark.

Circulair

In 2026 doen we als Zeeuwse gemeenten meer kennis en ervaring op met circulariteit en passen deze waar mogelijk toe op onze infra, sloop en bouwprojecten. Bij de inrichting van de openbare ruimte nemen we circulariteit mee. Inwoners weten waar ze terecht kunnen voor reparatie, deel en hergebruik. Voor bedrijven en inwoners komt een uitbreiding van het duurzaam bouwloket met informatie over (biobased) circulair bouwen, renoveren en slopen. Bij de Zeeuwse gemeenten komt er meer inzicht in milieubelasting en optimaliseren we onze afvalstromen met als doel het grondstoffenverbruik verder te verminderen. Daarbij onderzoeken we de verwerking van onze groene reststromen uit onze openbare ruimte, zoals de mogelijkheden voor een bomenhub.

Advies van onze verduurzamingsadviseur?

Maak een afspraak via
duurzaam@gemeentesluis.nl

DUURZAAMSLUIS

Ook in 2026 werken we samen met onze inwoners verder aan het einddoel: In 2050 is de gemeente Sluis door een haalbare en betaalbare aanpak energieneutraal, klimaatadaptief en hebben we een circulaire economie. Hartelijk dank aan alle inwoners en ondernemers voor de samenwerking, inzet, aanwezigheid en het delen van ervaringen met elkaar! Op naar 2050.

